

Sygn. akt VI U 124/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2018 r.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR Małgorzata Kryńska - Mozolewska

Protokolant: starszy protokolant sądowy Marzena Szablewska

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2018 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z odwołania H. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. z dnia (...), znak: (...)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) w W.

o odsetki

orzeka:

oddala odwołanie.

Sygn. akt: VI U 124/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. przyznał H. M. prawo do wypłaty odsetek ustawowych za opóźnienie:

- w kwocie 3,25 zł od wypłaconego w dniu 2 listopada 2017r. zasiłku chorobowego za okres od 3 września do 30 września 2014r. w kwocie 1.997,52 zł;

- w kwocie 12,07 zł od wypłaconego w dniu 2 listopada 2017r. zasiłku chorobowego za okres od 1 października 2014r. do 31 października 2014r. w kwocie 2.193,70 zł;

- w kwocie 2,26 zł od wypłaconego w dniu 2 listopada 2017r. zasiłku chorobowego za okres od 1 listopada 2014r. do 30 listopada 2014r. w kwocie 2.140,60 zł;

- w kwocie 0,38 zł od wypłaconego w dniu 2 listopada 2017r. zasiłku chorobowego za okres od 1 grudnia 2014r. do 5 grudnia 2014r.;

- w kwocie 4,21 zł od wypłaconego w dniu 2 listopada 2017r. zasiłku chorobowego za okres od 1 marca 2015r. do 22 marca 2015r. w kwocie 1.569,48 zł.

Powyższe rozstrzygnięcie oparł na ustaleniu, że prawomocne orzeczenie Sądu z dnia 13 lipca 2017r., orzekające o podleganiu ubezpieczonej obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 czerwca 2014r., wpłynęło do organu rentowego w dniu 19 września 2017r. W toku postępowania sądowego

zostały przedstawione nowe dowody w sprawie. Zasiłek chorobowy został wypłacony w dniu 2 listopada 2017r. Ponieważ nie został wypłacony w terminie 30 dni po upływie prawomocnego orzeczenia sądu do ZUS, odwołującą przysługuje prawo do wypłaty ustawowych odsetek za opóźnienie, ustalonych od dnia następnego po upływie 30 dni, licząc od dnia wpływu prawomocnego orzeczenia Sądu do Zakładu.

(decyzja z 20 lutego 2018r. – k. 1 akt rentowych)

H. M. wniosła odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie jej prawa do odsetek od dnia wymagalności do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu odwołania wskazała, że wszystkie dokumenty potwierdzające świadczenie przez nią pracy zostały dołączone do odwołania od decyzji, orzekającej o niepodleganiu obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i na tamtą chwilę odwołująca uważała je za wystarczające. Wskazała ponadto, iż w toku postępowania wyjaśniającego ZUS nie wzywał jej do osobistego stawiennictwa celem złożenia wyjaśnień, ani do wskazania ewentualnych świadków.

(odwołanie – k. 1-2)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie, przytaczając argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie – k. 9)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. w dniu 15 października 2014r. zawiadomił odwołującą o wszczęciu postępowania wyjaśniającego w sprawie ustalenia prawidłowości zgłoszenia do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i podstaw wymiaru składek na te ubezpieczenia za H. M. z tytułu umowy o pracę zawartej z płatnikiem składek R. M..

(dowód: pismo organu rentowego z 15.10.2014r. - k. 83 akt rentowych)

W piśmie z dnia 19 października 2014r. H. M. poinformowała organ rentowy o okolicznościach świadczenia przez nią pracy na rzecz płatnika składek R. M., przedstawiając w tym zakresie odpowiednie dowody z dokumentów, tj. umowę o pracę, zaświadczenie lekarskie, listy płac, listy obecności, przelewy na konto bankowe, korespondencję mailową, zaświadczenie o niezaleganiu w podatkach, zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu, a także dowody świadczące o wykształceniu odwołującej.

Wyjaśnienie w sprawie złożył także płatnik składek R. M., który powołał się na te same okoliczności.

Żadne z nich nie wносиło w toku postępowania wyjaśniającego o przesłuchanie w sprawie świadka E. G., która jako współpracownik odwołującej mogłaby potwierdzić świadczenie przez nią pracy u płatnika składek.

(dowód: pismo odwołującej z 19 października 2014r. – k. 47 akt rentowych; pismo płatnika składek z 20.10.2014r. – k. 5 akt rentowych)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. wydał w sprawie decyzję z dnia 12 grudnia 2014r., na mocy, której stwierdził, iż odwołująca, jako pracownik u płatnika składek R. M. od dnia 1 czerwca 2014r. nie podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu. Organ rentowy wskazał, iż odwołująca w toku postępowania nie przedstawiła żadnych dowodów, które potwierdziłyby faktyczne wykonywanie przez nią zatrudnienia.

Jednocześnie wydane zostały decyzje, na mocy, których odmówiono odwołującej prawa do zasiłku chorobowego za okres od 3 września 2014r. do 5 grudnia 2014r. i od 1 marca 2015r. do 22 marca 2015r.

(dowód: decyzja z 12.12.2014r. –k. 1 akt rentowych)

Odwołująca zaskarżyła decyzję o nie podleganiu obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu do Sądu Okręgowego Warszawa–Praga w Warszawie. W toku przeprowadzonego postępowaniem sądowym przeprowadzono dodatkowe dowody, w tym zgłoszony przez odwołującą dowód z przesłuchania w charakterze świadka E. G.. Przesłuchany świadek potwierdził, że odwołująca świadczyła pracę na rzecz płatnika składek R. M..

Wyrokiem z dnia 13 lipca 2017r. Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, w sprawie o sygn. VII U 210/15 zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 12 grudnia 2014r. w ten sposób, że stwierdził, iż H. M., jako pracownik u płatnika składek R. M. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1czerwca 2014r.

(wyrok z 13.07.2017r. – k. 299 w sprawie o sygn. VII U 210/15; zeznania świadka E. G. – k. 141)

Prawomocne orzeczenie Sądu wpłynęło do organu rentowego w dnia 19 września 2017r.

Wobec czego organ rentowy wydał decyzję z dnia 26 października 2017r., na mocy której przyznał odwołującej prawo do zasiłku chorobowego za okres od 3 września 2014r. do 5 grudnia 2014r., a także decyzję z dnia 26 października 2017r., na mocy której przyznał jej prawo do zasiłku chorobowego za okres od 1 marca 2015r. do 22 marca 2015r.

Jednocześnie w dniu 2 listopada 2017r. został jej wypłacony zaległy zasiłek chorobowy.

(dowód: decyzja z 26.10.2017r. - k. 11 akt rentowych; decyzja z 26.10.2017r. - k. 10 akt rentowych)

Pismem z dnia 18 listopada 2017r. odwołująca wniosła o uzupełnienie świadczenia o kwotę należnych odsetek.

Decyzją z dnia 20 lutego 2018r. organ rentowy przyznał H. M. prawo do wypłaty odsetek ustawowych za opóźnienie:

- w kwocie 3,25 zł od wypłaconego w dniu 2 listopada 2017r. zasiłku chorobowego za okres od 3 września do 30 września 2014r. w kwocie 1.997,52 zł;
- w kwocie 12,07 zł od wypłaconego w dniu 2 listopada 2017r. zasiłku chorobowego za okres od 1 października 2014r. do 31 października 2014r. w kwocie 2.193,70 zł;
- w kwocie 2,26 zł od wypłaconego w dniu 2 listopada 2017r. zasiłku chorobowego za okres od 1 listopada 2014r. do 30 listopada 2014r. w kwocie 2.140,60 zł;
- w kwocie 0,38 zł od wypłaconego w dniu 2 listopada 2017r. zasiłku chorobowego za okres od 1 grudnia 2014r. do 5 grudnia 2014r.;
- w kwocie 4,21 zł od wypłaconego w dniu 2 listopada 2017r. zasiłku chorobowego za okres od 1 marca 2015r. do 22 marca 2015r. w kwocie 1.569,48 zł.

(dowód: pismo odwołującej z 18.11.2017r. – k. 3 akt rentowych; decyzja z dnia 20.02.2018r. – k. 1 akt rentowych)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy oraz aktach o sygn. VII U 210/15, a także w aktach organu rentowego dotyczącego przedmiotowej decyzji oraz decyzji dot. podlegania przez odwołującą obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym. Ich prawdziwość nie była kwestionowana przez strony, zatem brak było podstaw by podważać ich wiarygodność z urzędu.

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotem niniejszego postępowania było ustalenie, czy organ rentowy powinien wypłacić odwołującej odsetki za opóźnienie w wypłacie zasiłku chorobowego za okres od 3 września 2014r. do 5 grudnia 2014r. oraz od 1 marca 2015r. do 22 marca 2015r., obliczone od dnia wymagalności poszczególnych zasiłków do dnia zapłaty.

W przedmiotowej sprawie przyznanie zasiłku chorobowego za ww. okres nastąpiło w związku z wykonaniem przez organ rentowy prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 13 lipca 2017r., zmieniającego zaskarżoną decyzję ZUS z dnia 12 grudnia 2014r. stwierdzając, że H. M. jako pracownik u płatnika składek R. M. od dnia 1 czerwca 2014r. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu.

Zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy z 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2017r., poz. 1368) Zakład Ubezpieczeń Społecznych zasiłki chorobowe wypłaca na bieżąco, po stwierdzeniu uprawnień. Zasiłki te wypłaca się jednak nie później niż w ciągu 30 dni od daty złożenia dokumentów niezbędnych do stwierdzenia uprawnień do zasiłków. Jeżeli płatnik składek nie wypłacił zasiłku w terminie, o którym mowa w ust. 1, jest on zobowiązany do wypłaty odsetek od tego zasiłku w wysokości i na zasadach określonych w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych (art. 64 ust. 2 ustawy).

Zgodnie z treścią art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017r., poz. 1778), jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Stosownie do powołanych przepisów odsetki za opóźnienie w wypłacie świadczenia przysługują tylko w sytuacji, gdy opóźnienie to nastąpiło z winy ZUS. Zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą Sądu Najwyższego organ rentowy ponosi winę za opóźnienie tylko w sytuacji, gdy dysponując wszystkimi niezbędnymi dowodami pozwalającymi na wypłatę świadczenia, tego świadczenia nie wypłacił (por. wyrok SA w Katowicach z dnia 29.05.2014r., III AUa 2071/13; wyrok SA w Łodzi z dnia 08.05.2014r., III AUa 1360/13). Sąd, rozpoznając sprawę o odsetki bada, czy w trakcie postępowania sądowego toczącego się na skutek odwołania od decyzji odmawiającej objęcia ubezpieczeniem społecznym z tytułu zatrudnienia przeprowadzone zostały dodatkowe dowody dające podstawę do zmiany decyzji, czy też Sąd oparł się na dokładnie tych samych dowodach, które zebrał organ rentowy.

W niniejszej sprawie, rozpoznając roszczenie odsetkowe Sąd badał zatem, czy w trakcie postępowania sądowego toczącego się na skutek odwołania od decyzji z dnia 12 grudnia 2014r. odmawiającej objęcia H. M. ubezpieczeniem społecznym, przeprowadzone zostały dodatkowe istotne dowody, dające prawo do zmiany decyzji, czy też Sąd oparł się na tym samym materiale dowodowym, którym dysponował organ rentowy.

Zdaniem Sądu, analiza akt organu rentowego oraz akt Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych sygn. VII U 210/15 prowadzi do wniosku, że ocena czy wnioskodawczyni spełniała przesłanki do objęcia ubezpieczeniem społecznym nie była oczywista. Organ rentowy miał prawo powziąć uzasadnione wątpliwości co do rzeczywistego stanu faktycznego sprawy. Wątpliwości organu rentowego budził przede wszystkim fakt, że odwołująca jest matką płatnika składek R. M., zatem wydawało się prawdopodobne że dla pozoru zawarli oni umowę o pracę.

W toku postępowania sądowego przez Sądem Okręgowym, odwołująca zawnioskowała o przesłuchanie w charakterze świadka E. G.. Przesłuchany świadek potwierdził, że odwołująca świadczyła pracę na rzecz płatnika składek R. M.. Odwołująca nie wykazała, że wniosek o przesłuchanie świadka został przez nią zgłoszony już na etapie postępowania wyjaśniającego. Nie wynika to w szczególności z pisma odwołującej z dnia 19 października 2014r., skierowanego do oddziału rentowego, w którym odwołująca przytoczyła argumentację dla potwierdzenia świadczenia przez nią pracy

na rzecz płatnika składek. Do powyższego pisma zostały załączone dowody z dokumentów. Podobne wyjaśnienia w sprawie złożył płatnik składek. Niemniej jednak żadne z nich w toku postępowania wyjaśniającego nie wnioskowało o przesłuchanie świadka E. G., która jako współpracownik odwołującej mogłaby potwierdzić świadczenie przez nią pracy u płatnika składek. Nadto z zeznań odwołującej wynika, że wniosek o przesłuchanie świadka został przez nią zgłoszony dopiero w toku postępowania przed Sądem.

Dopiero przeprowadzone przed Sądem Okręgowym postępowanie dowodowe mogło skutkować zmianą decyzji z dnia 12 grudnia 2014r. i ustalenie, że H. M. jako pracownik u płatnika składek R. M. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 czerwca 2014r.

Jak wynika z powyższego, Sąd Okręgowy zgromadził w toku postępowania inne dowody aniżeli dowody, którymi dysponował organ rentowy prowadzący postępowanie wyjaśniające. W konsekwencji ustalenie, czy H. M. spełnia przesłanki do objęcia ubezpieczeniem społecznym, a w dalszej kolejności do nabycia prawa do zasiłku chorobowego, nie było oczywiste.

W tych okolicznościach zdaniem Sądu przyjąć należy, iż niewypłacenie przez organ rentowy zasiłku chorobowego za okres od 3 września 2014r. do 5 grudnia 2014r. oraz od 1 marca 2015r. do 22 marca 2015r. w ustawowym terminie, było logiczną konsekwencją przeprowadzonego przez organ rentowy postępowania kontrolnego i dokonanych ustaleń, które doprowadziły do wydania decyzji z dnia 12 grudnia 2014r., odmawiającej objęcia odwołującej ubezpieczeniem społecznym.

W tym miejscu przywołać należy treść wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 25 czerwca 2013r. (III AUa 1580/12), w którym Sąd stwierdził, że organ rentowy nie ma obowiązku wypłaty odsetek od świadczenia rentowego przyznanego w terminie 30 dni od wpływu prawomocnego wyroku Sądu zmieniającego uprzednią decyzję tego organu odmawiającą prawa do renty, jeżeli rozstrzygnięcie sprawy w postępowaniu odwoławczym uzasadnione było ustaleniami, które nie były i nie mogły być znane organowi rentowemu z uwagi na ograniczenia dowodowe obowiązujące w postępowaniu przed tym organem. W ocenie Sądu organ rentowy nie znał całego materiału dowodowego w chwili wydania decyzji w przedmiocie ustalenia podlegania przez odwołującą ubezpieczeniom społecznym, która to decyzja miała zasadniczy wpływ na wydanie decyzji odmawiających odwołującej prawa do zasiłku chorobowego za okres od 3 września 2014r. do 5 grudnia 2014r. oraz od 1 marca 2015r. do 22 marca 2015r., ze względu na niepodleganie obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

W przedmiotowej sprawie wyrok zmieniający decyzję z dnia 12 grudnia 2014r. o niepodleganiu ubezpieczeniom społecznym, został doręczony organowi rentowemu w dniu 19 września 2017r., natomiast wypłata zasiłku chorobowego nastąpiła dopiero w dniu 2 listopada 2017r. Zaś zgodnie z treścią powołanych wyżej przepisów zasiłki chorobowe wypłaca na bieżąco, po stwierdzeniu uprawnień. Zasiłki te wypłaca się jednak nie później niż w ciągu 30 dni od daty złożenia dokumentów niezbędnych do stwierdzenia uprawnień do zasiłków.

Z powyższego wynika, że zasiłek chorobowy powinien zostać odwołującej wypłacony najpóźniej do dnia 19 października 2017r., a nie jak to miało miejsce w sprawie w dniu 2 listopada 2017r.

Skoro zasiłek chorobowy nie został wypłacony w terminie 30 dni po wpłynięciu prawomocnego orzeczenia Sądu do ZUS, odwołującej przysługuje prawo do wypłaty odsetek ustawowych za opóźnienie, ustalonych od dnia następnego po upływie 30 dni licząc od dnia wpływu prawomocnego orzeczenia Sądu. Powyższe zostało uwzględnione w decyzji organu rentowego z 20 lutego 2018r., na mocy której organ rentowy przyznał odwołującej odsetki ustawowe za opóźnienie:

- w kwocie 3,25 zł od wypłaconego w dniu 2 listopada 2017r. zasiłku chorobowego za okres od 3 września do 30 września 2014r. w kwocie 1.997,52 zł;
- w kwocie 12,07 zł od wypłaconego w dniu 2 listopada 2017r. zasiłku chorobowego za okres od 1 października 2014r. do 31 października 2014r. w kwocie 2.193,70 zł;

- w kwocie 2,26 zł od wypłaconego w dniu 2 listopada 2017r. zasiłku chorobowego za okres od 1 listopada 2014r. do 30 listopada 2014r. w kwocie 2.140,60 zł;

- w kwocie 0,38 zł od wypłaconego w dniu 2 listopada 2017r. zasiłku chorobowego za okres od 1 grudnia 2014r. do 5 grudnia 2014r.;

- w kwocie 4,21 zł od wypłaconego w dniu 2 listopada 2017r. zasiłku chorobowego za okres od 1 marca 2015r. do 22 marca 2015r. w kwocie 1.569,48 zł.

Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał że odwołanie H. M. nie zasługiwało na uwzględnienie i jako takie podlegało oddaleniu na podstawie art. 477¹⁴ § 1.

(...)